

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 164/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť A. Š., T., zastúpenej advokátkou JUDr. D. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 12 T 25/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2007 doručená sťažnosť A. Š., T. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 T 25/05 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že: „*Prokurátor Okresnej prokuratúry v Martine podal obžalobu dňa 1. 3. 2005 pod sp. zn. 2 Pv 1054/03-44 na M. Č. za skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a ods. 1 Tr. zákona účinného do 31. 12. 2005, ktorého sa mal dopustiť tak, že dňa 5. 9. 2003 v poobedňajších hodinách pri záhrade, ktorá sa nachádza v obci T., pri dome*

č. 2, po tom, ako M. Č. zabuchol kovovú bráničku, ktorej úderom A. Š. (sťažovateľka), spadla na zem a pri páde sa udrela v oblasti spánku a o pravú stranu stehna, M. Č. A. Š. (sťažovateľke) vulgárne nadával a vyhrážal sa jej zabitím, pričom svoje vyhrážky viackrát opakoval a to aj dňa 6. 9. 2003 okolo 17,15 hod. v obci T., pri dome č. 2, keď vulgárne nadával A. Š. (sťažovateľke), ktorá stála na balkóne svojho bytu a vyhrážal sa jej zabitím, pričom ju polial prúdom vody z hadice, čím vzbudil u A. Š. (sťažovateľke) svojimi opakovanými vyhrážkami dôvodnú obavu, že svoje vyhrážky uskutoční a svojim konaním jej spôsobil zranenia - pomliaždenia pravej spánkovej krajiny, pomliaždenie bočnej plochy pravého stehna, ktoré zranenia by si v prípade jej zaradenia do pracovného procesu vyžiadali vystavenie práceneschopnosti v trvaní do 6 dní. (...)

Dňa 27. 7. 2005 sťažovateľka žiadala Okresnú prokuratúru v Martine o vysvetlenie prečo sa vo veci nekoná. Listom zo dňa 9. 8. 2005 Okresná prokuratúra v Martine sťažovateľke oznámila, že jej sťažnosť postúpila Okresnému súdu v Martine. (...)

Okresný súd v Martine sťažovateľke na sťažnosť zo dňa 27. 7. 2005, ktorú zaslala Okresnej prokuratúre v Martine a táto ju postúpila Okresnému súdu v Martine nereagoval, preto sťažovateľka sa obrátila na Okresný súd v Martine ďalšou sťažnosťou na prietahy v konaní zo dňa 28. 10. 2005. Okresný súd v Martine na sťažnosť sťažovateľky zo dňa 28. 10. 2005 písomne nereagoval, avšak vytýčil vo veci prvé pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 16. 12. 2006. Pretože súd vo veci nenariadil pojednávanie, sťažovateľka listom zo dňa 10. 5. 2006 žiadala Okresný súd v Martine o vyjadrenie, prečo vo veci nekoná, na toto podanie sťažovateľky súd nereagoval, ani nevytýčil vo veci pojednávanie. (...)

Listom zo dňa 1. 7. 2006 sťažovateľka podala sťažnosť na prietahy v konaní, Okresný súd v Martine odpovedal sťažovateľke listom zo dňa 30. 8. 2006, Č.j. Spr 2030/06, pričom súd konštatuje, okrem iných skutočností, že vo veci neboli zistené subjektívne prietahy. Sťažovateľka sa dňa 2. 11. 2006 obrátila na Krajský súd v Žiline so žiadosťou o prešetrenie skutočnosti, či v konaní vedenom na Okresnom súde v Martine pod č. k. 12 T 25/05 nedochádza k prietahom v konaní Krajský súd v Žiline listom zo dňa 12. 2. 2007, č. j. Spr 11083/06, pričom konštatuje, že v konkrétnej veci došlo k prietahom v konaní z objektívnych i subjektívnych dôvodov. (...)

Súd vytýčil pojednávania vo veci dňa 31. 8. 2006, 6. 10. 2006, 31. 10. 2006. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 12 T 25/05-193 zo dňa 11. 12. 2006 tak, že obžalovaného

M. Č. oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa skutok stal a sťažovateľku s nárokom na náhradu škody odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných. Proti rozsudku sa odvolal prokurátor i poškodená, konanie k dnešnému dňu nebolo právoplatne ukončené. (...)

Sťažovateľka sa domnieva, že práve prietiahmi v konaní Okresného súdu v Martine bolo spôsobené, že svedkovia, ktorých súd vo veci vyslúchol, si s odstupom času už nevedeli spomenúť na skutočnosti súvisiace s týmto prípadom, pričom ich výpovede mali značný vplyv na rozhodnutie v danej veci. Taktiež práve z týchto skutočností nemohol súd vo veci objektívne rozhodnúť, daný stav spôsobil, že sťažovateľka sa dlhodobo ocitla v stave právnej neistoty, čo má negatívny dosah aj na jej zdravotný stav, taktiež z uvedeného dôvodu si zrejme nebude môcť s úspechom uplatniť nárok na náhradu škody.

Sťažovateľka má právo, aby jej vec v zmysle § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prerokovala verejne a bez zbytočných prietahov. Ako už vyššie sťažovateľka uviedla prietahy v tomto konaní boli spôsobené konaním súdu.

Sťažovateľka súhlasí, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania.

Sťažovateľka sa domáha, aby jej bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk a to z dôvodu, že v predmetnom konaní si uplatnila náhradu škody, taktiež mala náklady súvisiace s právnym zastupovaním v tejto veci, sťažovateľka žije v stave právnej neistoty od septembra 2003, kedy sa skutok stal, pričom vzhľadom na prietahy spôsobené súdom podľa názoru sťažovateľky nemôže byť spravodlivo rozhodnuté, preto pokladané za primerané finančné zadosťučinenie sumu 200.000,- Sk.

V zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má sťažovateľka právo, aby sa jej vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov. Prietiahmi v konaní bolo ústavné právo sťažovateľky porušené navrhuje preto, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil nález

Základné právo A. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Martine v konaní č. k. 12 T 25/05 porušené bolo.

A. Š. sa priznáva finančné zadosťučinenie 200.000,- Sk, ktoré je Okresný súd v Martine povinný uhradiť Antónii Šípkovej do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia.

Okresný súd v Martine je povinný uhradiť A. Š. trovy právneho zastúpenia 6.296,- Sk, právnej zástupkyne JUDr. D. Š. (...) do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia. (2 právne úkony prevzatie + príprava, písomné podanie sťažnosť á 2.970,- Sk, 2 x režijný paušál á 178,- Sk).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 12 T 25/05.

1. Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, keď sa sťažovateľka „dozvedela“ o zbytočných prietáhoch, teda o „inom zásahu“ okresného súdu, ktorého označila za účastníka tohto konania. Keďže v napadnutom konaní - ako to sťažovateľka sama vo svojej sťažnosti uviedla - „súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 12 T 25/05-193 zo dňa 11. 12. 2006“, sťažovateľka sa o namietaných zbytočných prietáchoch mohla dozvedieť najneskôr v uvedený deň. Pretože predmetná sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 27. marca 2007 a ústavnému súdu 30. marca 2007, teda v čase, keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti. Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

2. Pokiaľ sa však sťažovateľka nezúčastnila pojednávania, ktoré sa konalo v danej veci 11. decembra 2006, ústavný súd poukazuje na to, že podľa svojej konštantnej judikatúry podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Z podania sťažovateľky vyplýva, že napadnuté konanie bolo na okresnom súde skončené 11. decembra 2006. Sťažovateľka - ktorá je kvalifikovane právne zastúpená - sa napriek tomu na ústavný súd obrátila so svojou sťažnosťou až podaním odovzdaným na poštovú prepravu 27. marca 2007 a ústavnému súdu doručeným 30. marca 2007, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovateľka označila za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jej sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľka sa v predmetnej veci domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda pred týmto súdom už bola odstránená jej právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej sťažnosti aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2008

